

Til Barne- og likestillingsdepartementet

Oslo, 1. november 2016

Høring - forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere (omsorgssenterloven), ref. 15/3712

Barne- og likestillingsdepartementet foreslår i høringsnotatet en ny modell for bo- og omsorgstilbudet til enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Tilbudet foreslås flyttet ut av barnevernloven, til en egen lov.

Barnevernspedagogene i Akademikerforbundet (BiA) har utarbeidet en uttalelse som forbundet sentralt slutter opp om.

Akademikerforbundet støtter ikke dette forslaget, og stiller også spørsmålstegn ved begrunnelsene departementet oppgir i høringsnotatet. Det henvises både til behov for et regelverk som er mer fleksibelt og tar høyde for varierende ankomsttall, og til at enslige mindreårige asylsøkerbarn ikke har de samme behovene som andre barn i barnevernet. Det hevdes at omsorgssentre har et annet formål enn ordinære barneverninstitusjoner, nemlig at de skal være et midlertidig botilbud i asylsøkerfasen og ikke et sted for behandling eller oppvekst.

Akademikerforbundet stiller seg negativ til lovforslaget som helhet, ut i fra en grunnleggende holdning om at asylbarn også først og fremst er barn, og at det i Norge er barnevernet som er den instansen som har mandat og best kompetanse til å ivareta barn som av ulike årsaker er uten omsorgspersoner. Vi mener derfor at barnevernet skal ha omsorgsansvaret for alle enslige mindreårige asylsøkere, også de mellom 15 og 18 år. Videre mener Akademikerforbundet at omsorgssentre skal ha samme krav til bemanning, kompetanse, kvalitetssikring, tilsyn osv. som barneverninstitusjoner.

Det kan være behov for fleksibilitet i ekstraordinære situasjoner mens myndighetene arbeider for raskt å få på plass gode tilbud som tilfredsstillende faglige krav til forsvarlig omsorg. Vi mener imidlertid at man ikke kan utforme et lovverk som skal gjelde i det daglige ut fra potensielle ekstraordinære situasjoner. Dette bør i stedet håndteres ved hjelp av beredskapsplaner, rask omfordeling av ressurser og bruk av tidsbegrensede fullmakter.

Departementet skriver at omsorgssentrene kun skal være midlertidige botilbud i asylsøkerfasen, og ikke arenaer for behandling eller oppvekst. Vi vil påpeke at barn uten foreldre eller andre voksne som kan ivareta deres omsorgsbehov, aldri bør tilbys kun et botilbud. De skal ivaretas i et omsorgstilbud, med tilstrekkelig kompetente, støttende og omsorgsfulle voksne. Alle barn, uansett bakgrunn og status, har behov for og rett til å bli sett, hørt og å føle seg verdsatt. De fleste enslige mindreårige asylsøkere har i tillegg store ekstra belastninger i form av traumatiske opplevelser fra hjemland, i transitt og under flukt. De befinner seg i et fremmed land der de ikke kjenner verken språket, kulturen, systemet eller rettighetene. I asylsøkerfasen er i tillegg fremtiden fremdeles uavklart, og mange opplever ventetiden som en stor psykisk belastning. I en slik situasjon har disse barna ytterligere behov for oppfølging av kompetente og omsorgsfulle fagpersoner. Dette må sikres gjennom en bemanningsgrad som til enhver tid sikrer tilgjengelige voksne som kan gi barna emosjonell støtte og som har tid og ressurser nok til å ivareta det enkeltes barns særskilte behov for omsorg.

Lovforslaget er i strid med faglige og forskningsbaserte anbefalinger, blant annet anbefalingene i evalueringen av omsorgsreformen for enslige mindreårige asylsøkere (utført av Deloitte for Bufetat i 2014), NTNUs undersøkelse av levekår for barn i asylsøkerfasen (2015) og NTNU Samfunnsforsknings rapport Barnevernets arbeid med barn i asylsøkerfasen (2015). I alle tre rapportene anbefales det at barnevernets ansvar for enslige mindreårige asylsøkere utvides til å gjelde også aldersgruppen 15-18 år, altså stikk i strid med lovforslaget som er fremmet. NTNUs forskningsrapport fra 2015, Barnevernets arbeid med barn i asylsøkerfasen, dokumenterer at det er mange utfordringer og barrierer i dette arbeidet. Her påpekes det at samfunnet aksepterer en lavere standard for barn i asylsøkerfasen, og at disse barna diskrimineres på flere områder.

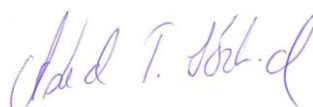
Dagens forskjellsbehandling mellom asylbarn mellom 15 og 18 år og norske barnevernsbarn, som departementet nå foreslår å utvide til asylbarn under 15 år, er i strid med diskrimineringsforbudet i barnekonvensjonens § 2. Vi mener også at forslaget, som bærer preg av panikk etter fjorårets høye ankomsttall av flyktninger, er i strid med barnekonvensjonens § 3, som fastslår at myndighetenes handlinger som angår barn først og fremst skal ta hensyn til barns beste.

Det foreliggende forslaget vil etter vår mening ikke trekke i den riktige retningen. Barnevernets ansvar for enslige mindreårige asylsøker må tydeliggjøres og utvides, og omsorgstilbudene må videreutvikles, ikke svekkes. Dette er viktig for å ivareta det enkelte barns rettigheter og utviklingsmuligheter, men også for å tilrettelegge for vellykkede integreringsforløp. Besparelser på dette området vil koste dyrt, mens investeringer vil gi utbytte både på individ- og samfunnsnivå.

Med vennlig hilsen
Akademikerforbundet

Alfred Sørbø
forbundsleder

Astrid Tideman Sørland
generalsekretær

